

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060207

PROTOKOLL
2022-12-13
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 4
Mål nr ÖF 14381-22

RÄTTEN

Hovrättsråden Liselotte Rågmark, Petra Bergman, Johan Svensson (deltar inte i frågan om prövningstillstånd) och Henrik Jonsson, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden David Sandberg

PARTER

Klagande

1. SH

2. HH

SAKEN

Avvisat överklagande; fråga om prövningstillstånd m.m.
(Lantmäterimyndighetens ärende nr O222521)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2022-12-01 i mål nr F 4807-22

Lysekils kommun ansökte hos lantmäterimyndigheten om upphävande av ett servitut som belastar kommunens fastighet XX till förmån för klagandenas fastighet YY. SH och HH begärde att förrättningen skulle behandlas med förtur. Den 19 oktober 2022 beslutade myndigheten att avslå begäran.

Klagandena överklagade beslutet till mark- och miljödomstolen som den 9 november 2022 överlämnade målet till förvaltningsrätten i Göteborg (mark- och miljödomstolens mål nr F 4471-22).

Dok.Id 1888918

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

Förvaltningsrätten avskrev målet i slutligt beslut den 15 november 2022 (förvaltningsrättens mål nr 12606-22). Som skäl angavs att lagen (1996:242) om domstolsärenden inte medger att allmänna domstolar överlämnar mål till allmänna förvaltningsdomstolar. Förvaltningsrätten tog inte ställning till om den var behörig domstol att pröva överklagandet.

Mark- och miljödomstolen beslutade att återuppta handläggningen av målet. Den 1 december 2022 har domstolen avvisat överklagandet och som skäl anfört att frågan om förtur inte prövades enligt fastighetsbildningslagen (1970:988) utan var ett beslut i ett administrativt ärende som överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Domstolen har också bedömt att det inte finns någon annan bestämmelse som ger behörighet för mark- och miljödomstol att pröva överklagandet.

SH och HH har överklagat beslutet och yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska besluta att deras förtursyrkande ska prövas i sak och bifallas.

Till stöd för sin talan har de sammanfattningsvis anfört följande. De har rätt att få tillgång till ett omedelbart verkande rättsmedel enligt Europakonventionens artikel 6 och 13 samt EU-stadgans artikel 47. Förtursprövning är ett sådant rättsmedel och förtursyrkandet ska därför prövas i sak. Det är fel att ge den nationella rätten företräde framför europarätten och underlåta en europarättslig prövning så som domstolen gjort.

Målet föredras och Mark- och miljööverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas 2022-12-23)

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens beslut och visar målet åter till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Skälen för beslutet

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att det finns skäl att ge prövningstillstånd och ta upp målet till omedelbart avgörande.

Frågan i målet är endast om mark- och miljödomstolen varit behörig att ta upp SH och Helena Kollback Heumans överklagande eller inte.

SH och HH begäran om förtur avser ett ärende hos lantmäterimyndigheten om upphävande av ett servitut. Ärendet handläggs enligt fastig-hetsbildningslagen och ett slutligt avgörande överklagas till mark- och miljödomstol.

Lantmäterimyndigheten har i sitt beslut att avslå begäran om förtur hänvisat till förvaltningslagens bestämmelser. Enligt 12 § första stycket förvaltningslagen (2017:900) får en enskild part skriftligen begära att en myndighet ska avgöra ett ärende. En sådan begäran får göras om ärendet har inletts av parten och inte avgjorts i första instans senast inom sex månader. Bestämmelsen infördes i syfte att stärka enskildas möjlighet att få till stånd en effektiv prövning om ett slutligt avgörande i ett förvaltningsärende har uppehållits i onödan (se prop. 2016/17:180 s. 108 f.). Ett beslut om avslag får överklagas till den domstol eller förvaltningsmyndighet som är behörig att pröva ett överklagande av avgörandet i ärendet (se 12 § andra stycket).

Om en domstol eller en förvaltningsmyndighet bifaller ett överklagande av ett avslagsbeslut ska den besluta att förelägga myndigheten att snarast, eller inom den tid som överinstansen bestämmer, avgöra det ärende som överklagandet avser (se 49 §; se även RH 2019:36).

Eftersom mark- och miljödomstolen är behörig att pröva ett överklagande av lantmäterimyndighetens ärende i sak, följer det av 12 § andra stycket förvaltningslagen att samma domstol också är behörig att pröva ett överklagande av avslag enligt den bestämmelsen. Mark- och miljödomstolen har därför inte haft fog för att avvisa SH och Helena Kollback Heumans överklagande på denna grund. Mark- och

miljödomstolens avvisningsbeslut ska därmed undanröjas och målet återförvisas dit för fortsatt handläggning.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

David Sandberg
Protokollet uppvisat/